

ФРАЗОВІ ДІЄСЛОВА У СИСТЕМІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Скрипнік І.Ю., Шамаєва Ю.Ю. (м. Харків)

Доречне використання фразових дієслів у мовленні є однією з характерних рис, що відрізняє студента із високим рівнем комунікативної компетенції. Складність оволодіння цим лексичним шаром для студентів будь-якого рівня володіння мовою поряд із безумовною необхідністю вивчення цих мовних одиниць задля виконання різних комунікативних завдань обумовлює важливість та актуальність лінгвістичних та методичних розвідок, що ведуться наразі у цьому напрямку.

Фразові дієслова є невід'ємною частиною сучасної англійської мови, застосовуються як в писемній мові у різних типах тексту, так і характеризують усне мовлення носія мови. «За статистикою, мовлення носія мови складається на 40% із фразових дієслів, які він засвоює природнім чином поруч із іншими мовними структурами» [1, с. 119]. Тож студентові вельми необхідно включати фразові дієслова у мовлення аби воно справляло враження спонтанного та подібного до носія мови.

Серед факторів, які впливають на «небажання» студентів застосовувати їх у мовленні, науковці називають зокрема їх особливу структуру та ідіоматичний характер [2; с. 488]. Існує думка, що у процесі навчання треба обмежитися певним набором фразових дієслів, наприклад найбільш вживаних. Але оскільки мова знаходиться у постійному динамічному розвитку та з'являються нові лексичні одиниці, в тому числі фразові дієслова, складання списків здається не досить виправданим. Втім сама ідея групування лексичних одиниць за певним принципом є обґрунтованою з точки зору психолого-когнітивних механізмів засвоєння інформації. До одного з основних принципів, за яким пропонується вивчати фразові дієслова, належить принцип групування за одним дієсловом та різними частками. Втім його недоліком є те, що такі фразові дієслова «скоріше за все непов'язані якимось одним загальним змістом та є важкими для запам'ятовування для студентів» [3]. Групування за принципом однієї частки

здається доречним, якщо спробувати класифікувати частки відповідно до певних метафоричних концептів, які вони передають, наприклад, ідея прогресу або розвитку реалізується за допомогою прислівників та прийменників *ahead, along, behind, on, through* і т.і. (детальна класифікація наводиться у роботі Розамунд Мун, 2005). Покладений в основу групування контекстуальний зв'язок передбачає вибір фразових дієслів, які описують певну комунікативну ситуацію, наприклад *to ring somebody up, to get through, to hang up*. І нарешті – відбір одиниць, що ґрунтується на всіх значеннях певного фразового дієслова (наприклад, *to take off clothes, to take off a person, to take off £5*). Такий підхід має дещо обмежену аудиторію, адже здається більш «придатним для повторення матеріалу із тими студентами, які володіють досить високим рівнем мови» [3].

Складність та важливість для студентів цього лексичного прошарку англійської мови обумовлює нагальну потребу у створенні сучасних навчальних матеріалів, які б формували стійкі навички розуміння та вживання фразових дієслів, враховуючи слабкі сторони згаданих вище принципів групування, та керуючись доцільним відбором тих одиниць, які органічно доповнюють та збагачують теми, що входять до програми певного курсу навчання.

Література

1. Нежведилова Л.А. К вопросу об обучении английским фразовым глаголам студентов I-II курсов неязыковых вузов / Л.А. Нежведилова // Филологические науки. Вопросы теории и практики. – Тамбов : Грамота, 2013. – Выпуск № 8-1 (26). – Ч. 1. – С. 118-120.
2. Chévez H.R. Phrasal Verbs: Their Teaching and Acquisition / Roxana Chévez Herra // Revista de Lenguas ModeRnas. – 2013. – № 19. – P. 487-509.
3. Marks J. Wildly irregular or no longer insuperable? Approaches to teaching and learning phrasal verbs [Електронний ресурс] / Jonathan Marks // MED Magazine. – 2006. – Issue 36. – Режим доступу до журналу : <http://www.macmillandictionaries.com/MED-Magazine/March2006/36-Feature-Wildly-Irregular-print.htm>